

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Kommunens ansvarsområder
og oppgaver koblet mot
bærekraftsmålene

Innledning

Som et ledd i arbeidet med prosjektet har arbeidsgruppen satt opp en oversikt over koblinger mellom bærekraftsmålene og kommunens ansvarsområder og oppgaver. Disse koblingene har vært sentrale i arbeidet med å definere de utvalgte bærekraftstemaene under de tre dimensjonene. Det er også brukt aktivt i workshoper med kommunene, bl.a. for å bevisstgjøre administrasjon og politikere på koblingen mellom ansvarsområder og daglige oppgaver og arbeidet med bærekraftig utvikling.

Oversikten er ment som en hjelp til å gjøre de globale og tidvis svevende målsettingene relevant til en lokal kontekst og arbeidshverdagen til de ansatte i kommunen.

Kommunens ansvarsområder og oppgaver koblet mot bærekraftsmålene

BÆREKRAFTSMÅL	KOMMUNENS ANSVARSOMRÅDER OG OPPGAVER
	Økonomisk sosialhjelp: I henhold til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen er kommunene pålagt å gi økonomisk sosialhjelp til personer som ikke klarer å klare seg selv eller sin familie. Dette kan omfatte økonomisk støtte til livsopphold, boutgifter, helseutgifter og andre nødvendige utgifter. Helse- og omsorgstjenester: Kommunen har ansvar for å sikre at innbyggerne har tilgang til nødvendige helse- og omsorgstjenester, herunder velferdstjenester som kan bidra til å redusere fattigdomsnivået. Dette kan inkludere tiltak rettet mot å støtte personer med helsemessige utfordringer som kan føre til økt sårbarhet for fattigdom. Boligsosialt arbeid: I tråd med husleieloven og lov om sosiale tjenester i NAV, har kommunen ansvar for å tilby boligstøtte og bistand til personer som har problemer med å skaffe eller beholde bolig. Dette kan omfatte rådgivning, økonomisk støtte til boutgifter og tilgang til midlertidig eller varig boligløsning. Arbeidsmiljø og arbeidstakeres rettigheter: Kommunen har tilsynsansvar for å sikre at arbeidsmiljøet er trygt og helsemessig forsvarlig. Dette innebærer å føre tilsyn med arbeidsforhold, arbeidstid, lønnsvilkår og andre forhold som påvirker arbeidstakernes økonomiske situasjon. Kommunikasjon og tilgjengelighet: Kommunen skal sikre at alle har tilgang på kommunale tjenester. Kommunen har ansvar for å kommunisere kommunale tjenester til alle innbyggere på en forståelig måte.
	Skolemat og ernæring: Sikre tilstrekkelig tilgang til sunn og næringsrik mat for alle innbyggere gjennom sosial- og velferdstjenester, herunder skolematordninger, støtteordninger for lavinntektsgrupper og ernæringsrådgivning. Dette innebærer å sikre at barn og eldre får ernæringsrike måltider og muligheter for fysisk aktivitet, og å fremme helsefremmende og forebyggende ernæringstiltak i befolkningen. Kommunen har ansvar for å tilby kostholdsveiledning og ernæringsrådgivning til innbyggerne. Landbruks- og matproduksjon: Kommunen har ansvar for å støtte og fremme landbruks- og matproduksjon innenfor sitt område. Dette kan omfatte tiltak for å støtte lokale produsenter, fremme bærekraftige landbruksmetoder og arbeide for å sikre tilgang til sunne og bærekraftige lokale matvarer. Tilsyn og kontroll: Kommunen har ansvar for å føre tilsyn med matvarehygiene og sikre at matvarevirksomheter oppfyller lovpålagte standarder for trygg matproduksjon og -håndtering. Dette sikrer at maten som produseres og selges i kommunen, er trygg og av god kvalitet, og oppfyller lovpålagte forpliktelser knyttet til landbruks- og matproduksjon, herunder jordbruksforvaltning, arealregulering og mattrygghetstiltak. Planlegging: Sørge for at planlegging og utvikling av lokalsamfunn tar hensyn til tilgangen på mat og bærekraftige matsystemer.

Helsetjenester: Kommunene har lovpålagt ansvar for å tilby grunnleggende helse- og omsorgstjenester til innbyggerne. Dette inkluderer blant annet hjemmetjenester, lege- og sykepleietjenester, helsetilsyn og vaksinasjonsprogrammer.

Helsefremmende og forebyggende tiltak: Kommunene har ansvar for å implementere tiltak og programmer som fremmer god helse og forebygger sykdom. Dette kan omfatte tilrettelegging for fysisk aktivitet, kampanjer for sunn livsstil, rusforebyggende arbeid og mental helsefremming. Arbeide for å redusere ulikheter i helse, sikre tilgangen til helsetjenester for sårbare grupper som eldre, personer med funksjonshemninger eller personer med lav inntekt. Kommunen skal arbeide for at det er satt i verk velferds- og aktivitetstiltak for barn, eldre og funksjonshemmede og andre som har behov for det.

Vold og seksuelle overgrep: Kommunen skal legge til rette for at helse- og omsorgstjenesten blir i stand til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep.

Barnehage og skolehelsetjeneste: Kommunene har ansvar for å tilby helsefremmende tiltak og helsetjenester til barn og unge i barnehager og skoler. Dette kan omfatte helseundersøkelser, vaksinasjon, forebygging av mobbing og psykososial støtte.

Miljø- og luftkvalitet: Kommunen har ansvar for å overvåke og sikre god miljø- og luftkvalitet i sitt område. Dette inkluderer tiltak for å redusere luftforurensning, sørge for trygt drikkevann og forebygge smittespredning.

Representasjon og samarbeid: Kommunen skal sørge for at representanter for pasienter og brukere blir hørt ved utformingen av kommunens helse- og omsorgstjeneste. Kommunen skal sørge for at virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester omfattet av loven, etablerer systemer for innhenting av pasienters og brukeres erfaringer og synspunkter. Det skal legges til rette for samarbeid med brukergruppene organisasjoner og med frivillige organisasjoner som arbeider med de samme oppgaver som helse- og omsorgstjenesten.

Kommunikasjon: Kommunen har ansvar for at informasjon om kommunens helsetjenester når ut til innbyggerne og at det kommuniseres på et språk som er forståelig for alle, og spesielt sårbare grupper.

Barnehagetilbud: Kommunen har et ansvar for å tilby barnehagetilbud til alle barn i alderen 1-6 år. Dette inkluderer å sørge for tilstrekkelig antall barnehageplasser, kvaliteten på tilbudet, og at tilbudet er tilgjengelig for alle barn uavhengig av sosioøkonomisk status eller spesielle behov.

Grunnskole: Kommunen er ansvarlig for å sikre at alle barn og unge får tilgang til grunnskoleopplæring. Dette omfatter å sørge for at det er tilstrekkelig antall skoler og klasserom, kvalifiserte lærere, og at opplæringen er tilpasset den enkeltes behov.

Spesialundervisning: Kommunen har plikt til å tilby spesialundervisning til elever med spesielle behov. Dette kan inkludere tilrettelegging av undervisningen, individuelle opplæringsplaner, og bruk av spesialpedagogisk støtte.

	Videregående opplæring: Kommunen skal tilrettelegge for videregående opplæring og yrkesfaglig opplæring. Dette kan innebære samarbeid med videregående skoler, yrkesopplæringskontor og næringslivet for å sikre relevante utdanningsmuligheter for ungdommer. Skolehelsetjeneste: Kommunen har ansvar for å sikre helse- og omsorgstjenester til elever i skolen av god kvalitet. Dette kan inkludere helsesjekk, rådgivning om kosthold og livsstil, psykisk helsestøtte og prevensjonsveiledning. For hele sektoren: Tilby støtte for mental helse og trivsel blant barn og unge. Dette kan omfatte tilgang til rådgivningstjenester og støtteprogrammer for å håndtere stress og emosjonelle utfordringer. Kommunen har ansvar for å sikre at alle barn og unge har et trygt og godt læringsmiljø som fremmer trivsel og læring, bidra til at barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår, og at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.
	Likestillingsarbeid: Kommunen har ansvar for å fremme likestilling mellom kjønnene i sine egne virksomheter og i lokalsamfunnet generelt. Dette kan innebære å utarbeide og implementere likestillingsplaner, øke kvinneandelen i lederstillinger, og sikre like lønn for likt arbeid. Vold og overgrep: Kommunen skal arbeide aktivt for å forebygge og avverge vold og seksuelle overgrep. Dette kan omfatte å tilby krisesentertilbud, drive holdningsskapende arbeid, og samarbeide med politi og rettsvesen for å styrke beskyttelsen av ofre. Tilrettelegging for arbeid og familieliv: Kommunen kan spille en rolle i å tilrettelegge for at kvinner og menn kan kombinere arbeid og familieliv. Dette kan innebære å tilby barnehageplasser, støtteordninger for foreldrepermisjon og fleksible arbeidstidsordninger. Likestilling i utdanning: Kommunen har en plikt til å fremme likestilling i utdanningssystemet. Dette inkluderer å motvirke kjønnsstereotyper i undervisningen, tilrettelegge for karriereveiledning og utdanningsvalg som fremmer likestilling, og å bekjempe mobbing og trakassering basert på kjønn. Kvinnehelse: Kommunen skal sikre tilgang til helsetjenester som dekker kvinnehelsebehov, herunder seksuell og reproduktiv helse, prevensjonsveiledning, og tilbud om gynekologisk undersøkelse.
	Vannforsyning: Kommunen har ansvar for å sikre trygg og tilgjengelig drikkevannsforsyning til alle innbyggere. Å opprettholde og oppgradere infrastruktur for vannbehandling og distribusjon, og sørge for regelmessig testing av vannkvalitet. Avløp og sanitæranlegg: Kommunen skal etablere og vedlikeholde godt fungerende avløpssystemer og sanitæranlegg. Utbygging av kloakksystemer, bygging og vedlikehold av offentlige toaletter, og opprettholdelse av helse- og miljøstandarder for avløpshåndtering. Vannforvaltning: Kommunen skal jobbe med vannforvaltning for å sikre bærekraftig bruk og vern av vannressurser. Implementering av vanndirektiver og

	reguleringer, beskyttelse av vannkilder gjennom arealplanlegging, og fremme bevissthet om vannforbruk blant innbyggere. Flomforebygging: Kommunen har ansvar for å forebygge flomskader og beskytte mennesker og eiendom. Planlegging av dreneringssystemer, flomvarslingssystemer, erosjonsforebyggende tiltak og regulering av utbygging i flomutsatte områder. Bevaring av vannøkosystemer: Kommunen skal jobbe for å bevare og gjenopprette vannrelaterte økosystemer. Vern av våtmarker, restaurering av vassdrag og regulering av utbygging nær vannressurser.
	Energiplanlegging: Kommunen har ansvar for å utarbeide og implementere energiplaner som fremmer bruk av fornybar energi, energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp. F.eks. å sette mål for økt bruk av fornybar energi, fremme energisparingstiltak i bygg, og stimulere til overgangen til elektriske kjøretøy. Infrastruktur for fornybar energi: Kommunen skal tilrettelegge for utbygging av infrastruktur for fornybar energi, og sørge for ivaretagelse av økosystem, Utarbeide reguleringsplaner, Energimarked og forsyningssikkerhet: Kommunen kan spille en rolle i å sikre et stabilt energimarked og forsyningssikkerhet. Dette kan inkludere å samarbeide med energileverandører for å sikre pålitelig strømforsyning, samt planlegge for energilagring og nødberedskap i tilfelle av strømbrydd. Opplæring og informasjonsarbeid: Kommunen har ansvar for å informere innbyggere og næringsliv om nytten av fornybar energi, energisparing og klimavennlige energiløsninger. Dette kan omfatte kampanjer, opplæringstiltak og informasjon om støtteordninger for fornybar energi. Bærekraftige transportsystemer: Kommunen kan bidra til å fremme bærekraftige transportsystemer, for eksempel å legge til rette for utbygging av ladestasjoner for elbiler, fremme kollektivtransport og sykkelinfrastruktur, og redusere biltrafikken gjennom arealplanlegging.
	Arbeidslivsregulering: Kommunen har ansvar for å håndheve arbeidslivsreguleringer og sikre anstendig arbeid. F.eks. å overvåke at bedrifter følger lover og forskrifter knyttet til arbeidskontrakter, arbeidsmiljø, lønn, og arbeidstid. Jobbskaping og næringsutvikling: Kommunen skal jobbe for å skape jobbmuligheter og fremme bærekraftig næringsutvikling. F.eks. etablering av næringsparker, støtte til gründervirksomheter og tiltak for å stimulere til økonomisk vekst i lokalsamfunnet. Likestilling og mangfold: Kommunen har ansvar for å fremme likestilling og mangfold i arbeidslivet. F.eks. å overvåke kjønnsbalanse i arbeidsplasser, fremme mangfold i rekruttering og ansettelsesprosesser, og bekjempe diskriminering på arbeidsplassen. Arbeidssikkerhet og helse: Kommunen skal arbeide for å sikre trygge og sunne arbeidsforhold. F.eks. gjennom tilsyn med arbeidsplasser,

	informasjonskampanjer om arbeidssikkerhet og helse, og samarbeid med arbeidsgivere for å forbedre arbeidsmiljøet. Utdanning og kompetanseutvikling: Kommunen kan bidra til å fremme kompetanseutvikling og livslang læring for å sikre at innbyggere har nødvendig kompetanse for å møte arbeidsmarkedets behov. F.eks. gjennom yrkesopplæring, voksenopplæring, og samarbeid med utdanningsinstitusjoner og næringslivet. Kommunen skal sørge for at informasjon når ut til alle
	Infrastrukturutvikling: Planlegge, bygge og vedlikeholde infrastruktur som veier, broer, offentlig transport, energinett og kommunikasjonsnett. F.eks. utarbeidelse av infrastrukturplaner, regulering av arealbruk for infrastrukturformål, og investeringer i bærekraftig infrastruktur. Industri- og næringspolitikk: Kommunen skal utvikle politikk og tiltak for å støtte bærekraftig industri og næringsliv. F.eks. tilrettelegging for etablering av bedrifter, tilgang til industritomter, og støtteordninger for bærekraftige produksjonsmetoder. Innovasjon og teknologioverføring: Kommunen kan fremme innovasjon og teknologioverføring gjennom samarbeid med lokale bedrifter, forskningsinstitusjoner og innovasjonssentre. F.eks. støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter, tilgang til innovasjonsmidler, og etablering av innovasjonsnettverk. Digitalisering: Kommunen kan jobbe for å fremme digitalisering og tilrettelegge for digital infrastruktur. F.eks. å tilby digitale tjenester til innbyggere og næringsliv, etablere bredbåndsnett, og støtte til digital kompetanseutvikling. Bærekraftig ressursforvaltning: Kommunen skal jobbe for bærekraftig forvaltning av naturressurser og miljøpåvirkning fra industri og infrastruktur. F.eks. regulering av utslipp, avfallsbehandling, og fremme av resirkulering og sirkulær økonomi.
	Inkluderende planlegging: Kommunen har ansvar for å sikre at areal- og samfunnsplanlegging g bidrar til å redusere ulikhet og fremme inkludering. Dette kan inkludere å tilrettelegge for boliger med variert økonomisk sosialbakgrunn, sikre tilgang til offentlige tjenester og infrastruktur for alle innbyggere, samt stimulere til trygge og inkluderende lokalsamfunn. Sosiale tiltak og tjenester: Kommunen skal tilby sosiale tiltak og tjenester som bidrar til å redusere ulikhet og sikre inkludering for sårbare grupper, som for eksempel tilgang til barnehager, skoler, helsetjenester, og velferdstjenester. Dette kan også omfatte tiltak for å bekjempe diskriminering og fremme like muligheter for alle innbyggere. Økonomisk støtte: Kommunen kan tilby økonomisk støtte og sosiale velferdsordninger for lavinntektsfamilier og enkeltpersoner, slik som boligstøtte, barnebidrag og økonomisk rådgivning, for å bidra til å redusere økonomisk ulikhet. Arbeid mot diskriminering: Kommunen har ansvar for å arbeide mot diskriminering og fremme likebehandling. Dette kan inkludere å drive

	informasjonskampanjer, etablering av antidiskrimineringsprogrammer, og samarbeid med frivillige organisasjoner for å fremme likestilling og inkludering. Utdanning og kompetanseutvikling: Kommunen kan tilrettelegge for utdannings- og kompetanseutviklingsprogrammer som bidrar til å redusere ulikhet. Dette kan omfatte tilgang til etter- og videreutdanning, yrkesrettede opplæringsprogrammer, og støtteinitiativer for å sikre lik tilgang til utdanning for alle innbyggere.
	Stedsplanlegging og forvaltning: Kommunen har ansvar for å utarbeide og implementere bærekraftige samfunnsplaner. Dette kan inkludere regulering av arealbruk, utforming av grønne områder, og integrasjon av bærekraftige løsninger i infrastrukturutvikling. Tilgang til bolig: Kommunen skal bidra til å sikre tilgang til rimelige, sikre og tilstrekkelige boliger for alle innbyggere. Dette kan omfatte utvikling av boligpolitikk og støtte til utbygging av rimelige boliger. Transport og mobilitet: Kommunen skal legge til rette for bærekraftige transportsystemer og fremme grønn mobilitet. Dette kan inkludere utbygging av sykkel- og gangveinett, kollektivtrafikk, og tilrettelegging for elbil-lading. Klimatilpasning og beredskap: Kommunen har ansvar for å utvikle og implementere tiltak for klimatilpasning og beredskap i lokalsamfunnet. Dette kan innebære å forebygge flomskader, håndtere klimarelaterte naturkatastrofer, og fremme bærekraftige løsninger for energi- og vannforsyning. Kulturell og historisk bevaring: Kommunen skal jobbe for å bevare og beskytte kulturell og historisk arv. Dette kan inkludere bevaring av historiske bygninger og steder, støtte til kulturarvarrangementer og -aktiviteter, samt tiltak for å inkludere mangfoldig kulturarv i sted- og samfunnsutvikling.
	Avfallshåndtering: Kommunen har ansvar for å håndtere avfall i samsvar med bærekraftige prinsipper. Dette kan inkludere innsamling og sortering av avfall, etablering og drift av avfallssorteringsanlegg, og stimulering av resirkulering og gjenbruk. Forbrukerbeskyttelse: Kommunen skal arbeide for å beskytte forbrukerne mot helseskadelige eller miljøskadelige produkter og tjenester. Dette kan omfatte tilsyn med næringsmiddel- og produktkvalitet, offentlig informasjon om produkters bærekraftighet, og kampanjer for bevisst forbruk. Bærekraftig offentlig innkjøp: Følge krav om miljøhensyn i offentlige anbudsrunder. Kommunen kan vedta retningslinjer for bærekraftige offentlige innkjøp. Dette innebærer å vurdere miljø- og sosiale kriterier ved valg av leverandører, fremme lokalt og økologisk produserte varer og tjenester, og arbeide for bærekraftige og rettferdige produksjonsmetoder. Fornybar energi: Kommunen kan jobbe for å fremme bruk av fornybar energi og redusere bruken av ikke-fornybare energikilder. Utdanning og informasjon: Kommunen kan stimulere til bevisstgjøring og informasjon om ansvarlig forbruk og produksjon. Dette kan inkludere tiltak for

	utdanning og informasjon til innbyggere og næringsliv om bærekraftige valg og grønne løsninger.
	Klimaplanlegging: Kommunen har ansvar for å utvikle og implementere planer som adresserer lokale klimautfordringer og reduserer utslippene av klimagasser. Dette kan inkludere tiltak for reduksjon av klimautslipp fra transport, energiproduksjon, industri og avfallshåndtering. Klimatilpasning: Kommunen skal også utvikle tiltak for å tilpasse seg de nåværende og fremtidige effektene av klimaendringer. Energipolitikk: Kommunen kan utvikle energipolitikk og handlingsplaner for å fremme overgangen til lavutslippssamfunn. Transport: Kommunen har ansvar for å utvikle og vedlikeholde et effektivt og bærekraftig transportsystem. Samarbeid og informasjonsutveksling: Kommunen kan samarbeide med andre kommuner, regionale myndigheter og internasjonale organisasjoner for å dele kunnskap og erfaringer om klimatiltak. Dette kan bidra til å øke effektiviteten og effektiviteten av klimahandlingene i hele regionen. Kommunen kan også bidra til holdningsendring blant innbyggerne.
	Beskyttelse av kyst- og havområder: Kommunen har ansvar for å beskytte sine kyst- og havområder mot forurensning og overfiske. Dette kan omfatte opprettelse av marine verneområder, overvåking av vannkvalitet og økosystemhelse, og forskrifter for fiskerier og havbruk. Avfallshåndtering: Kommunen skal sikre at avfall fra kyst- og havområder blir forsvarlig håndtert for å minimere forurensning. Dette kan inkludere innsamling av marint avfall, etablering av avfallssorteringsanlegg, og kampanjer for bevissthet om plastforurensning. Kystforvaltning og planlegging: Kommunen har ansvar for å utvikle og implementere forvaltningsplaner for kyst- og havområder. Dette kan innebære å regulere kystutvikling, håndtere konflikter mellom ulike aktiviteter, og fremme bærekraftige løsninger for turisme og havinfrastruktur. Bevaring av marine økosystemer: Kommunen skal arbeide for bevaring av marine økosystemer og mangfold i kyst- og havområder. Overvåking og kunnskapsutvikling: Kommunen skal samle inn og analysere data om tilstanden til kyst- og havområdene for å informere beslutningsprosesser og tiltak. Dette kan inkludere overvåking av fiskebestander, overvåking av vannkvalitet, og deltakelse i forskningsprosjekter relatert til marine økosystemer.
	Skogforvaltning: Kommunen har ansvar for å forvalte og beskytte skoger og skogsområder innenfor sitt jurisdiksjonsområde. Dette kan inkludere utvikling og implementering av skogforvaltningsplaner, overvåking av skogressurser, og tiltak for å bekjempe avskoging. Bevaring av biologisk mangfold: Kommunen skal bidra til å bevare og gjenopprette biologisk mangfold i sitt område. Dette kan gjøres gjennom etablering av verneområder, vern av naturlige habitater, og tiltak for å bevare og gjenopprette truede arter.

	Jordforvaltning: Kommunen skal bidra til bærekraftig bruk og forvaltning av jordbruksarealer og annen arealbruk. Dette kan inkludere utvikling av planer for jordforvaltning, støtte til lokal matproduksjon, og stimulering av miljøvennlige jordbruksmetoder. Bekjempelse av ikke-innfødte arter: Kommunen skal arbeide for å begrense spredningen av ikke-innfødte arter som truer det lokale økosystemet. Dette kan omfatte tidlig varslingsystemer, kontrolltiltak og bevisstgjøringskampanjer. Natur- og friluftsliv: Kommunen skal tilrettelegge for og opprettholde muligheter for natur- og friluftsliv for innbyggerne. Dette kan inkludere etablering av turstier, opprettelse av rekreasjonsområder, og fremme av naturvernaktiviteter og naturbasert turisme.
	Lokalt demokrati: Kommunen har ansvar for å fremme lokal deltagelse og demokratisering ved å tilrettelegge for åpne og inkluderende beslutningsprosesser. Dette kan omfatte offentlige høringer, muligheter for innbyggerinitiativer, og tilgjengeliggjøring av informasjon om lokalpolitikk. Sosial inkludering: Kommunen skal implementere tiltak for å fremme sosial inkludering og bekjempe diskriminering og marginalisering. Dette kan inkludere programmer for å inkludere sårbare grupper, tiltak for å fremme likestilling og bekjempelse av vold og trakassering. Lokal sikkerhet og rettferdighet: Kommunen har ansvar for å ivareta lokal sikkerhet, forebygge kriminalitet og sikre tilgang til rettferdig rettssystem for alle. Anti-korrupsjonstiltak: Kommunen skal implementere tiltak for å bekjempe korrupsjon og fremme åpenhet og ansvarlighet i forvaltningen og tjenesteleveranser. Dette kan omfatte å etablere etiske retningslinjer, antikorrupsjonsprogrammer og tiltak for å fremme gjennomsiktighet i kommunale anskaffelser. Kapasitetsbygging: Kommunen bør investere i å bygge kapasitet og kompetanse hos sine ansatte og tjenesteleverandører for å sikre effektiv og inkluderende tjenesteleveranser. Dette kan inkludere opplæring og kompetanseutvikling innenfor områder som konflikthåndtering, menneskerettigheter og forvaltningsetikk.
	Lokale partnerskap for bærekraft: Kommunen skal tilrettelegge for samarbeid på tvers av sektorer, kommuner, næringsliv, frivillighet, generasjoner og andre eksterne aktører. Kommunen kan etablere partnerskap med andre lokale aktører, inkludert sivilsamfunn, frivillighet og næringsliv. Disse partnerskapene kan bidra til å fremme kunnskapsdeling, samarbeid om bærekraftige prosjekter og koordinering av innsatsen for å oppnå målene. Finansiering og ressursmobilitet: Kommunen kan utforske ulike finansieringsmodeller og ressursmobilitetsmekanismer for å støtte implementering av bærekraftige prosjekter og tiltak. Dette kan omfatte å søke eksterne finansieringskilder, engasjere private investorer, og utvikle innovative finansieringsmekanismer som grønne obligasjoner eller samarbeid med lokale bedrifter.

	Kapasitetsbygging og teknologioverføring: Kommunen kan investere i kapasitetsbygging og teknologioverføring for å styrke sin gjennomføringsevne for bærekraftige tiltak. Dette kan omfatte opplæring og kompetanseutvikling for kommunale ansatte, samarbeid med forskningsinstitusjoner for å få tilgang til innovasjon og ny teknologi, og deling av beste praksis med andre kommuner. Datadeling og kunnskapsoverføring: Kommunen kan bidra til datadeling og kunnskapsoverføring ved å samarbeide med andre kommuner og organisasjoner. Dette kan inkludere utveksling av god praksis, deltagelse i nettverk eller plattformer for erfaringsutveksling, og tilgang til relevante databaser eller kunnskapsressurser.
--	--